

Т.М. Литвиненко

ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ-ТЕХНОЛОГІВ

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: кредитно-модульна система, Болонський процес, тестування.

Впровадження Європейської кредитно-модульної системи у вищу освіту є необхідністю часу, зумовлену важливістю оптимізації навчального процесу. Співробітники кафедри технології ліків Запорізького державного медичного університету, виявивши основні задачі втілення у життя цієї системи, створюють для студентів, а в майбутньому кваліфікованих фахівців всі умови для самовдосконалення та самореалізації.

Внедрение кредитно-модульной системы в учебный процесс подготовки провизоров-технологов

Т.Н. Литвиненко

Внедрение Европейской кредитно-модульной системы в высшее образование является необходимостью времени, обусловленную важностью оптимизации учебного процесса. Сотрудники кафедры технологии лекарств Запорожского государственного медицинского университета, выделив основные задачи по воплощению в жизнь этой системы, создают для студентов, а в будущем квалифицированных специалистов все условия по самосовершенствованию и самореализации.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, Болонский процесс, тестирование.

The introduction of credit-modular system in the educational process of pharmacists-technologists training

T.N. Litvinenko

The introduction of the European credit-modular system in the system of higher education is the need of time conditioned by the importance of optimization of the educational process. The Department of Drug Technology of Zaporozhye State Medical University, marking out the main tasks in the implementation of this system, creates all the conditions for self-improvement and self-realization of each student who will be high-quality specialist pharmacist in future.

Key words: credit-modular system, the Bologna process, testing.

Болонський процес є ефективним інструментом гармонізації системи вищої освіти кожної країни, діяльність якої пов'язана з інтеграцією вищої освіти в загальноєвропейський простір. Європейська кредитно-трансферна система покликана оптимізувати навчальний процес [1]. Стандарти європейської системи освіти, сформульовані Болонською декларацією, вже щільно інтегрувались у навчальний процес у вищих навчальних закладах України, демонструючи свою доступність та ефективність [2]. Оптимізація навчального процесу, в свою чергу, пов'язана зі зростанням вимогливості до студента, його умінням аналізувати та засвоювати велику кількість інформації в обмежений термін з одночасним формуванням практичних навичок і умінь.

До складу Європейського науково-освітнього об'єднання Україна ввійшла, як відомо, у 2005 році. Згідно з наказом МОЗ України, з 2010–2011 навчального року введено кредитно-модульну систему організації навчального процесу на кафедрі технології ліків при підготовці майбутніх провізорів у Запорізькому державному медичному університеті.

МЕТА РОБОТИ

Висвітлити особливості впровадження кредитно-модульної системи в навчальний процес підготовки провізорів-технологів.

Колектив кафедри технології ліків з розумінням оцінює необхідність навчання відповідно до вимог Болонської системи, і в зв'язку з цим зростання вимог і до викладача, і до студента.

Викладач повинен організувати процес навчання так, щоб студент умів самостійно активно мислити, аналізувати засвоєний матеріал з використанням попередньо отриманих базових знань, різних джерел наукової інформації (підручники, лекції, наукова література).

Методи викладання мають бути активними, тобто на основі теоретичних знань, самостійної роботи з джерелами спеціалізованої літератури, через практичне заняття студенти повинні уміти самостійно вирішувати ситуаційні задачі з обґрунтуванням методів приготування лікарських форм, тобто творчо вирішувати пізнавальні й практичні завдання і здійснювати їх інтегрування [3].

Обов'язковим компонентом навчального процесу є роль результативності навчання, рівня знань студентів, що має відповідати освітньому стандарту дисципліни «Технології ліків» [4].

Мета педагогічного процесу на кафедрі технології ліків – впровадження кредитно-модульної системи в навчальний процес, забезпечення якості підготовки предмета навчально-методичними посібниками з використанням європейської системи залікових одиниць (ECTS) для активації академічної мобільності студентів, розширення доступу до всіх з освітніх послуг, а для всіх викладачів і наукових робітників – розширення можливостей для участі в загальноєвропейських дослідках та освіті.

Задачі кафедри:

1. Підвищувати вимоги до викладачів щодо відповідальності за якісну організацію навчального процесу;

2. Забезпечити студентів навчально-методичною літературою, посібниками, лекційним матеріалом і спеціалізованою літературою для самостійної роботи для організації якісної підготовки студента до практичних, підсумкових і залікових занять;

3. Для якісного засвоєння матеріалу протягом практичних занять студентів необхідно використовувати новітні технології викладання предмету;

4. Для активації академічної мобільності студентів необхідно навчити студентів самостійному мисленню з використанням ECTS;

5. Комплексно використовувати всі методи перевірки знань студентів (поточний, тестовий тощо).

Враховуючи всі задачі кафедри, викладацький склад постійно підвищує власну кваліфікацію. Це, насамперед:

1. Один раз на 3 роки всі викладачі підвищують кваліфікацію на тематичних педагогічних і фахових курсах;

2. Щомісячно на кафедральних зборах обговорюють всі плани кафедри, факультету та університету згідно до настанов факультетських рад і впроваджують їх у навчальний процес;

3. Викладачі постійно відвідують читальний зал бібліотеки університету та знайомляться з новинами у світі науки фармації та педагогіки [5,6].

Реалізація задач кафедри із забезпечення студентів якісною навчально-методичною літературою постійно в полі зору викладачів. Раз чи двічі на рік навчально-методичні посібники кожного курсу (аптечна, промислова, гомеопатія тощо) постійно оновлюють і доповнюють новим матеріалом у світлі нових вимог і наукових досягнень.

Нині всі курси кафедри переробили навчально-методичні посібники з урахуванням вимог кредитно-модульної системи, європейської системи залікових одиниць (ECTS). Посібники дають змогу викладачам і студентам швидше засвоїти систему оцінки знань (кредити) й активно впроваджувати її в навчальний процес підготовки кадрів.

Протягом як лекційних, так і практичних занять викладачі кафедри широко використовують демонстраційно-навчальними моделями. При проведенні практичних занять студенти всіх курсів постійно використовують близько 500 видів рецептурних ситуаційних завдань для набуття практичних навичок. Розгляд таких завдань, на думку співробітників кафедри, є оптимальною умовою самостійної роботи студентів, адже є одним зі способів активного засвоєння програми курсу.

Обов'язковим компонентом навчального процесу є контроль результатів навчання, рівня знань студентів, який повинен відповідати освітньому стандарту дисципліни [7,8].

Важливим компонентом у контролі є об'єктивність в оцінюванні набутих знань студентів та умінь на основі комплексного застосування методів перевірки знань, поточного і тестового контролю. Усі використані в педагогічній практиці засоби перевірки втілюються за допомогою різних форм, методів і прийомів.

Найважливішим з усіх перевірок на кафедрі є поточний

контроль. Він дозволяє регулярно керувати діяльністю студентів, мати безперервну інформацію про хід і якість засвоєння навчального матеріалу, оперативно вносити зміни до навчання.

Поточна перевірка – не тільки контроль, але й ґрунтовне навчання, оскільки вона пов'язана з закріпленням, повторенням і аналізом навчального матеріалу та інтеграцією зі знаннями, набутими при вивченні базових дисциплін (фармакології, фармакогнозії тощо).

Серед методів контролю важлива роль належить тестовій перевірці знань, що має ряд переваг над традиційними формами. Вона природно вписується в сучасні педагогічні концепції, дозволяє раціональніше використовувати час, швидше встановлювати зворотній зв'язок, визначати результати засвоєння матеріалу, вловити нетипові упущення чи неточності в знаннях і внести до них корективи. Дуже важливо, що при тестовому контролі одночасно здійснюється перевірка знань студентів усієї групи, що формує мотивацію для підготовки до кожного заняття й одночасно дисциплінує.

Досвід нашої роботи показав, що чим краще організовано перевірку, тим більше можливостей для закріплення матеріалу, активізації та розвитку пізнавальної діяльності студентів.

Проте використання тестового контролю має ряд недоліків. Швидко для студентів основною метою стає поверхневе вивчення дисципліни, але цього недостатньо, адже не досить ґрунтовно вивчається кожна конкретна тема й предмет загалом. Очевидно, майже немає тестів, за допомогою яких можна перевірити уміння логічно мислити, міркувати з використанням базових знань.

Враховуючи зазначене, навчальний простір, що охоплюється тестами, складає на кафедрі технології ліків відповідну частину навчального предмету [9].

Поточний і тестовий контроль знань студентів здійснюється регулярно, поєднується з практичною роботою на заняттях. Запорукою успішного засвоєння студентами навчального матеріалу на практичних заняттях є розуміння цього матеріалу. Саме для покращення розуміння та засвоєння навчального матеріалу викладачі кафедри застосовують всі види контролю.

ВИСНОВКИ

Викладацький склад кафедри технології ліків, впроваджуючи кредитно-модульну систему в сучасний навчальний процес, створює на кафедрі оптимальні умови для навчання студентів. Поєднуючи самостійну та практичну роботи, викладачі сприяють систематизації, закріпленню та поглибленню знань, розвитку пізнавальних здібностей студента, формуванню самостійності, самовдосконаленню та самореалізації кожного студента, що значно полегшує засвоєння навчального матеріалу.

Враховуючи всі інновації, що використовуються на кафедрі під час впровадження кредитно-модульної системи, викладацький склад вважає, що це дозволить підготувати кваліфікованого фахівця-провізора.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Підаєв А.В.* Болонський процес в Європі / *Підаєв А.В., Передерій В.Г.* – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т., 2004. – 190 с.
2. Кредитно-модульна система організації навчання у контексті Болонського процесу в Національному фармацевтичному університеті. Навч.-метод. посіб. / Укл. Черних В.Б. та ін. – Х.: Вид-во НФаУ, 2004. – 68 с.
3. Освіта: Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців. – 2004. – №8 (5084).
4. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003–2004 р.) / За ред. *Кременя В.Г.* – К., 2004. – 146 с.
5. *Бадмаєв Б.Ц.* Методика преподавания психологи / *Б.Ц. Бадмаєв.* – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/160426/>
6. *Журавський В.* Болонський процес: головні принципи входу в Європейський простір вищої школи / *В. Журавський, М. Згуровський.* – К.: Політехніка, 2003. – 230 с.
7. *Мілерян В.С.* Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах: Метод. посібник / *В.С. Мілерян.* – К.: Хрещатик, 2004. – 80 с.
8. Організація самостійної роботи студентів на кафедрі дитячих хвороб у контексті Болонського процесу / *А.Б. Волосянко, Л.Я. Іванишин, О.Б. Синоверська та ін.* // Архів клінічної медицини. – 2009. – №1. – С. 88–89.
9. *Підаєв А.В.* Болонський процес у Європі. Що це таке і чи потрібний він Україні? Чи можлива інтеграція медичної освіти України в Європейський освітній простір? / *А.В. Підаєв, В.Г. Передерій.* – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2004. – 190 с.

Відомості про автора:

Литвиненко Т.М., к. мед. н., доцент каф. технології ліків ЗДМУ.

Поступила в редакцію 23.01.2013 г.